

Beredskapsplan for Frøya Havbruk AS avdeling Lyngtaren

Frøya Havbruk AS avd. Lyngtaren i Smøla kommune er et åpent matfiskanlegg for laks og ørret. Her planlegges det å sette ut smolten i åpne merder når den er rundt 500 gram og oppdrette den til slakteklar fisk med en snittvekt på ca. 6 kg.

Situasjonsanalyse

Den som til enhver tid er på arbeid, skal ha fått opplæring, og være i stand til å foreta en situasjonsanalyse av hendelser som kan oppstå ved lokaliteten. Den som oppdager ting eller tilstander som berører den daglige driften ut over det normale, skal vurdere situasjonen og avgjøre om man skal iverksette tiltak.

Generell varslingsprosedyre.

Den som oppdager hendelsen, skal umiddelbart iverksette strakstiltak + umiddelbart varsle videre til:

- Driftsleder, eller den som eventuelt har vakt, varsles/varsler.
- Daglig leder varsles. Situasjonen vurderes.
- Er situasjonen av en slik art at det er behøvelig med hjelp utenfra tilkalles det.
- Er situasjonen av en slik art at myndighetene må varsles, varsles de. Daglig leder utfører dette.

Tiltak ved forskjellige krisesituasjoner

For alle potensielle krisesituasjoner gjelder det at driftsleder skal varsles umiddelbart for deretter å være med på å vurdere situasjonen.

Utbrudd av smittsom sykdom

Ved unormal og økt dødelighet tilkalles umiddelbart fiskehelsetjenesten man er tilknyttet. Situasjonen vurderes fortløpende av driftsleder og fiskehelsetjeneste.

Viser det seg at det dreier seg om smittsom sykdom skal mattilsynet og fiskeridirektoratet varsles umiddelbart.

Hvis fiskehelsetjenesten foreskriver medisiner iverksettes dette så raskt som mulig. Skretting har produksjon av medisinfor ved fabrikk på Averøya. For å være raskt ute med igangsetting av medisinkur hentes foret der.

Massedød ved anlegget

Situasjonen vurderes av driftsleder/vaktleder:

- Fiskehelsetjenesten tilkalles for å stadfeste årsak for dødelighet.
- Mattilsynet varsles.
- Forsikringsselskapet varsles.
- Uttak av vannprøver.
- Om det er mulig tas det bilder av den døde fisken for dokumentasjon.
- Ved mistanke om smittsom sykdom, eller dødelighet forårsaket av alger, maneter, forurensning e.l. varsles både Mattilsynet og Fiskeridirektoratet.
- Ved massedød må den døde fisken raskest mulig tas opp og destrueres. Dette utføres i samråd med veterinær og Mattilsynet. Fisken lastes da ombord i brønnbåt, bløggébåt eller annen beredskapsbåt, og fraktes direkte til ensilering hos Hordafor AS, Scan Bio AS eller tilsvarende.
- Se ellers egen beredskapsprosedyre for massedød

Destruksjon av syk fisk.

Ved destruksjon av større mengder fisk på grunn av sykdom der Mattilsynet har fattet vedtak om destruksjon.

Avlivingen av fisken avhenger av mengden som skal destrueres. Ved små mengder/små fisk benyttes bedøvelse. Ved større mengder fisk vil det være mer hensiktsmessig å benytte avliving ved hjelp av strøm. Fisken avlives da direkte i rommet til brønnbåten. Avlivingsmetoder avgjøres samarbeid med Mattilsynet.

Alger og maneter

Ved fare for oppblomstring av alger og maneter må man holde seg oppdatert på den lokale ryktebørsen, snakke med nabooppdrettere og i tillegg følge med i endringer i sjøen.

Under fiskeridirektoratets beredskapsportal ligger det en egen side som varsler om oppblomstring av alger, og utbredelse av disse. Det er også en egen side om maneter.

Ved oppblomstring av alger og maneter er det viktig å kartlegge hvordan oppblomstringen fordeler seg i vannsøylen. Laksen vandrer opp og ned i vannsøylen avhengig av fôring, strømforhold, bølger og andre ytre påvirkning. Ved oppblomstring i de øverste sjiktene må tiltak for å holde fisken dypere vurderes. Det må også vurderes om man skal sette finmasket brislingnot i plogform foran oppdrettsanlegget for å lede manetene vekk.

Ved fare for maneter/alger ved vårt anlegg.

- Ta vannprøver, send disse (om det er tvil) til analyse for bestemmelse.
- Stopp foring.
- Kom så raskt som mulig i dialog med Fiskeridirektorat og Mattilsyn.
- Sjekk værmeldinger og strømforhold i forhold til alge/manetforekomster.
- Innled dialog med slakteri om plan for evt. nødslakting.

Skadelig vanntemperatur

I enkelte perioder av året kan vanntemperaturene komme opp i temperaturer som kan være skadelig for fisken. Vanntemperaturen måles daglig ved lokaliteten. Viser det seg at temperaturene er på stigende tendens, og kan bli skadelig for fisken må dette iverksettes:

- All fisk må sjekkes for parasitter. Er det høye forekomster av trichodina på fisken kan dette utløse lavere toleranse for høye vanntemperaturer.
- Ved høye vanntemperaturer, unngå håndtering av fisk, stopp foring.
- Vurder fortløpende behov for andre tiltak, slik som flytting av fisk, nødslakting, osv.

Akutt forurensning

Om det observeres eller varsles akutt forurensning skal daglig leder kontaktes umiddelbart og følgende tiltak iverksettes:

- Kystverket varsles ved utslipp eller forurensning, de har døgnåpen vakttelefon for varsling av dette. Tlf. 33 03 48 00
- Kommunal beredskap i Smøla skal varsles.
- Stopp foring.
- Omfanget av forurensningen kartlegges, og vind/ strømforhold gjøres rede for. Hensikten med dette er å finne ut om anlegget vil bli berørt eller ikke, og om hendelsen kan være en fare for fisken i anlegget.
- Sjekk om forurensningen ligger som et lokk på vannflaten eller om den strekker seg nedover vannmassene. Vurder hvor stor faren er hvis det er overflateforurensning, kontra å begynne å flytte på fisken.

Om forurensningen vurderes å kunne komme til å skade fisken, skal man:

Frøya Havbruk AS

Dokumentet oppdatert 01.12.2024

- Kontakt fiskeridirektorat og Mattilsyn. Rådfør med disse om situasjon og konsekvenser. Iverksettning av tiltak skal skje i samråd med disse.
- Kontakt forsikringsselskap.
- Hvis ulykken er ute, iverksettes beredskapsprosedyre for massedød.

Rømming

Rømming kan forekomme fra merdanlegg i sjø. For å forhindre/oppdage dette gjennomføres følgende:

- Merdene sjekkes jevnlig fra overflaten for maskebrudd og eventuelle andre avvik som kan føre til hull. Feil utbedres umiddelbart.
- Merdene sjekkes periodisk iht. brukerhåndbok, typisk:
 - Daglig runde rundt merd.
 - Ukentlig kontroll, enten med kamera, med dykker eller ved opplining ifm. notskifte.
 - Månedlig grundig kontroll med ROV.
 - Mellom utsettene ved notveksted inkl. strekktestng.
- Ved utsett av nye nøter skal disse sjekkes grundig, enten med overlining, dykker eller ROV før det settes ut fisk.
- Sleping av merder med fisk er forbudt.

Ved lasting og lossing av brønnbåt skal prosedyrer for dette overholdes. I tillegg skal det ved disse operasjonene utvises spesiell aktsomhet, og man skal følge ekstra godt på de situasjoner og på de punkter som utpeker seg som mest risikofylte med tanke på rømming. Tiltak:

- Avklar farled og plassering til brønnbåt ved merd i god tid før anløp. Sjekk dypgang til båt opp mot dybde til fortøyningsramme og haneføtter.
- Avklar fasong til not/ring sammen med rådende strømforhold, som kan gi uønsket kontakt mellom not og båt og i verste fall propell.
- Sjekk koblinger på laste/lossesystem til brønnbåt og vurder behov for dobbelsikring vha. notlin eller tilsvarende.
- Pass på at hoppenet på merden ikke presses under av brønnbåt.
- Pass på at utløpsslange/renne fra brønnbåt ligger festet godt inne i nota

under hele operasjonen.

Beredskap ved mistanke om- eller påvist rømming

- Det skal foreligge en avtale med lokale fiskere om varsling hvis de begynner å få oppdriftslaks på garn/line.
- Ved rømming iverksettes egen beredskapsprosedyre for rømming (se under for gjennomføring).
- Det må også raskest mulig kartlegges hvor mye fisk som har rømt.
- Ved påvist rømming fra anlegget skal det umiddelbart settes i gang gjenfangst.
- Gjenfangsten skal registreres, og måles opp mot antallet fisk som har rømt.

For å begrense omfang av rømming og effektivisere gjenfangsten, er det viktig å iverksette tiltak tidligst mulig etter at rømmingen er et faktum:

- Avtale med lokale fiskere om at de melder fra om de får oppdriftslaks.
- Avtale med ekstern notspyer (innleid firma) som omfatter kontroll av nøter underveis og i etterkant av rengjøringen, med tilhørende film.
- Avtale med dykkertjeneste (innleid firma) for utrykning, søk, og sikring av eventuelle hull.
- Egne gjenfangstgarn som kan settes nær anlegget, og plasseres ut fra antatt/kjent rømningspunkt.
- Gjenfangstavtale med lokale fiskere.

Varslingsrutner ved mistanke om- eller påvist rømming

- Dretsleder varsles
- Dretsleder varsler daglig leder eller produksjonskoordinator.
- Dykkerselskap tilkalles for å lokalisere og tette hull.
- Daglig leder melder fra til Fiskeridirektoratets beredskapstelefon.
- Skjemaet «Melding om rømming, Del 1» sendes inn.
- Gjenfangst av fisk startes opp. Egne garn settes i nærheten av anlegget og nært rømningspunkt.
- Gjenfangst av fisk avtales med lokale fiskere. Disse gir daglig tilbakemelding om antall og mengde fangstet laks, dette føres i eget skjema.
- Om gjenfangstområdet skal utvides avtales dette med Fiskeridirektoratet og Statsforvalterens miljøvernabdeling.
- All gjenfangst av fisk skal registreres på eget skjema, og lagres i driftsjournal. I tillegg skal dette skjemaet løpende sendes til fiskeridirektoratet, slik at de holdes informert om gjenfangstsituasjonen.

Frøya Havbruk AS

Dokumentet oppdatert 01.12.2024

- En uke etter rømmingen, eller senere etter avtale med Fiskeridirektoratet, sendes skjemaet «Melding om rømming del 1 og 2» Inn til Fiskeridirektoratets regionskontor.
- Fiskeridirektoratet varsles når gjenfangstperioden avsluttes.
- Når gjeldende merd slaktes ut skal antall gjenfanget fisk sammenstilles med antall i merd for å vurdere hvor vellykket gjenfangsten har vært. Dette lagres i dritsjournalen.
- Så snart hendelsen er avklart skal årsak, beredskap, korrigerende tiltak, kommunikasjon mm. evalueres og erfaringer kommuniseres.
- Ved behov for endringer skal disse iverksettes så raskt som mulig.

Varslingsliste

En detaljert varslingsliste for lokaliteten Lyngtaren, med navn på ansatte, telefonnummer, båter, brønnbåter, ensilasjebåter, avtale med fiskere osv. vil bli utarbeidet så snart lokaliteten er etablert og slik informasjon foreligger.